

A szociális szolgáltatással összefüggő normatív állami támogatás felhasználása akkor jogszerű, amennyiben a fenntartó a tényleges szolgáltatási kötelezettségének eleget tesz és a költségvetési források felhasználása a jogszerű adatszolgáltatásra tekintettel követhető és átlátható.

[2012. évi CCIV. Tv. 2. Mell. ;1993. évi III. Tv. 20/C. §, 213/2009.(IX.29.) Korm. 9. § (1), 10. § (1) bek., 226/2006.(XI.20.) Korm. 13/D. §, 13/E. §, 13/F. §]

[1] Az alperes elsőfokú hatósága 2014. március 31-én kelt határozatában a felperest a 2013. támogatási év vonatkozásában 16.695.300 forint jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére, valamint annak 1.462.508 forint igénybe vételi kamatai megfizetésére kötelezte.

[2] Határozatát azzal indokolta, hogy a felperesi személyes gondoskodást nyújtó nem állami fenntartónak az ellátottakról napra kész nyilvántartást kell vezetni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) által vezetett elektronikus nyilvántartásban (a továbbiakban: KENYSZI rendszer).

[3] A felperes 2013. évre benyújtott elszámolása és az általa szolgáltatott adatokon nyugvó, KENYSZI rendszerbeli adatok eltérést mutattak. A felperes elszámolása szerinti ellátott 63.560 fő helyett az alperes elsőfokú hatósága 38.870 fő ellátását ismerte el, amely csökkentette a figyelembe vehető tényleges feladatmutatót, és így az alperes szerint a jogszerűen igénybe vett támogatás is 14.263.228 forint eltérést mutatott a felperes hátrányára.

[4] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2014. június 10-én kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[5] Indokolása értelmében a perbeli állami támogatás a felperest a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 2. számú mellékletének III. 3/d. pontja, valamint a Kiegészítő szabályok 11. pontja alapján illette meg. Figyelemmel a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.), valamint a 2013. december 31-éig hatályos egyházi és nem állami fenntartású szociális és gyermekvédelmi szolgáltatók normatív állami támogatásáról szóló 213/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nr.) rendelkezéseire is, a KENYSZI rendszer adatait a fenntartók az ellátottak és a nyújtott ellátások körülményeinek függvényében töltik fel. A KENYSZI rendeltetése a szociális szolgáltatások igénybe vételének és finanszírozásának nyomon követése. Ezért az adatainak hitelességéhez és naprakészségéhez a költségvetés elemi érdeke fűződik. A 226/2006.(XI. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) értelmében az adatszolgáltatás hitelességeért és napra készségeért, az adatszolgáltatás tartalmáért – ideértve a napi jelentést is, (Korm.r. 13/D. §) –, valamint időbeliségének megtartásáért [Korm.r. 13/E. § (1) bekezdése] a fenntartó felel. A fenntartó akkor jogosult az állami támogatásra, ha ténylegesen nyújtja a szociális szolgáltatást, és ezzel egyidejűleg eleget tesz adatszolgáltatási kötelezettségének is. Az adatszolgáltatási kötelezettségéhez a napi jelentés nyilvántartási rögzítése is hozzátartozik. A Korm.r. rendezte az adatszolgáltatás teljesítését a KENYSZI rendszer üzemzavara esetére is, a fenntartónak több alkalommal lehetősége volt az önellenőrzésre, illetve üzemzavar esetén észrevétel előterjesztésére.

[6] Mivel a felperes KENYSZI rendszerbeli adatszolgáltatása és a benyújtott elszámolásában foglalt ellátási napok száma nem fedte egymást, ezért az alperes határozata értelmében az elsőfokú hatóság jogszerűen állapított meg jogosulatlan igénybe vételt a felperes terhére.

[7] A felperes keresete folytán eljáró Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) 2015. január 19-én kelt, 8.K.30.938/2014/9. számú ítéletében az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

[8] Indokolása értelmében a Kvtv. a normatív állami támogatás feltételeit az ellátottak adatainak nyilvántartásban történő rögzítése, valamint az ellátás tényleges nyújtásához kötötte. A napi jelentés rögzítését a Kvtv. nem írja elő feltételként, ezért annak elmulasztása, avagy nem megfelelő teljesítése jogsértésként értékelhető a Korm.r. fényében, azonban – konkrét jogszabályi rendelkezés

hiányában – nem járhat a ténylegesen nyújtott szolgáltatás finanszírozására is kiható jogkövetkezménnyel.

[9] A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a Kúria előtt. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Költségeire is igényt tartott.

[10] Az alperes érvelése szerint az ítélet a Bíróság helytelen jogértelmezése folytán a Kvtv. 2. számú melléklete kiegészítő szabályok 11. pontjába, a Korm.r. 5. § (1) bekezdés c) pontjába, 13/B. § – 13/D. §-aiba, valamint 15. § (3) bekezdésébe, továbbá az Nr. 9. § (1) bekezdésébe és 10. §-ába ütközően jogsértő. A Bíróság az Sztv. 20/C. § (1) bekezdését is tévesen értelmezte, ezért jogsértő következtetést vont le a KENYSZI rendszer számára a fenntartó által szolgáltatandó adatok mibenlétét illetően. A szolgáltatandó adatokhoz tartozik ugyanis az ellátottaknak nyújtott szolgáltatás típusa, a finanszírozás, a támogatás Kvtv. szerinti jogcíme és feladatmutatója is. Vitatta továbbá azt is, hogy a nem teljes körű adatszolgáltatásnak ne lenne finanszírozásban megnyilvánuló jogszabályi következménye.

[11] Álláspontja értelmében az Nr. 9. § (1) bekezdése, valamint a 10. § (1) bekezdése éppen a jogszabályi feltételek nem teljesítéséhez fűzte a visszafizetés jogkövetkezményét.

[12] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[13] A Kúria eddigiekben érvényesített gyakorlata értelmében a normatív állami támogatás felhasználása akkor jogszerű, amennyiben a szociális ellátások tényleges nyújtása mellett a szociális szolgáltató eleget tesz az állami finanszírozáshoz kapcsolódó egyéb jogszabályi kötelezettségeinek is. A rászorultak számára ténylegesen nyújtott személyes gondoskodás értelemszerű feltétele annak, hogy a szociális szolgáltató hozzájusson a normatív támogatáshoz. Ugyanakkor a költségvetési források felhasználásának transzparenciája, ellenőrizhetősége és jogszerűsége szintén legitim és elengedhetetlen cél, ezért a fenntartóknak (a szociális szolgáltatóknak) az ilyen, adminisztratív tartalmú jogszabályi követelményeknek is meg kell felelniük. A normatív támogatáshoz kapcsolódó kötelezettségek bármelyikének megsértése a jogosulatlan támogatás-felhasználás jogkövetkezményeit vonja maga után.

[14] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes esetében a visszafizetés szankciójához kötött normatív állami támogatás jogszerű felhasználása magában foglalta-e a tényleges szolgáltatásnyújtás mellett a teljes körű, azaz az ellátottak személyes adatainak és a személyes gondoskodáshoz kapcsolódó valamennyi adatnak a KENYSZI rendszer részére történő napi szintű megküldését.

[15] A Kvtv. 2. melléklet, Kiegészítő szabályok 11. pontja a támogatás igénybe vételének feltételeit határozza meg. Az igénybevétel feltétele – a szolgáltatás tényleges nyújtásának megkezdése mellett – „(...) az ellátott adatainak – a Szoc.tv. 20/C. § (1)-(4) bekezdései, (...) szerinti – nyilvántartásba vétele”.

[16] Az Sztv. 20/C. § (1) bekezdése az ellátottak adatai mellett előírja azt is, hogy a nyilvántartásból tűnjenek ki a nyújtott szolgáltatásra vonatkozó adatok, így a szolgáltatás Kvtv. szerinti jogcíme és feladatmutatója. Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének módját, egyéb körülményeit – így az adatszolgáltatás kötelezettjét, gyakoriságát, ideértve a szolgáltatás napi igénybe vételét is, a formai kérdéseit – az Sztv. felhatalmazása alapján az R. 13/B – 13/I. §-ai rendezik. Az R. 13/D. §-a értelmében „[a]z adatszolgáltatás az igénybe vevők Szt. (...) szerinti adatainak a 13/E. § szerinti rögzítéséből és a 13/F. § szerinti napi jelentésből áll”. A 13/F. § (1) bekezdés rendelkezése értelmében „[a]z adatszolgáltatásra jogosult az igénybe vevői nyilvántartásban naponta nyilatkozik arról, hogy a 13/E. § szerint rögzített személy a szolgáltatást az adott napon igénybe vette-e (napi jelentés)”.

[17] Emellett a költségvetési források jogszabályszerű felhasználásának ellenőrzését és a jogszerűtlen felhasználás jogkövetkezményeit a több törvény felhatalmazása alapján megalkotott Nr.

rendezi.

[18] A normatív támogatás igénybe vételének feltételeit tehát részben a Kvtv., részben az Sztv. rendezi, részletkérdéseit pedig az Sztv. felhatalmazásán alapuló Nr. és R. szabályozza. A normatív támogatás felhasználása akkor jogszerű, ha a fenntartó valamennyi jogszabályi kötelezettségének megfelel.

[19] Az Nr. 9. § (1) bekezdése értelmében az alperesi igazgatóság „(...) ellenőrzése kiterjed a támogatásra való jogosultság jogszabályi feltételi teljesítésének, az igénylés alapját jelentő feladatmutatók teljesítésének, megalapozottságának, továbbá a felhasználás jogszerűségének vizsgálatára, valamint a közérdek védelme érdekében felmerült egyéb megállapításokra.” Az igazgatóság a feladatmutatók megalapozottságát – egyéb adatok mellett – az R. 13/F. § (1) bekezdése szerint nyilvántartott napi jelentések alapján ellenőrzi.

[20] Az Nr. 10. § (1) bekezdése értelmében „[h]a fenntartó a támogatást vagy annak egy részét jogosulatlan vette igénybe, köteles azt visszafizetni”. A (2) bekezdés c) pontja szerint „[j]ogosulatlan igénybevételnek minősül (...) ha a támogatásra való jogosultság jogszabályi feltételei a b) pontban foglalt eseteken túl nem teljesülnek, vagy azok teljesülése a jogszabályban meghatározott módon nem igazolható”.

[21] Az alperesi hatóság a fentiekben hivatkozott törvényi és rendeleti szabályok értelmében azt ellenőrzi, hogy a támogatás igénybe vétele és felhasználása jogszerű volt-e, az igénybe vevő eleget tett-e valamennyi jogszabályi kötelezettségének. Finanszírozással összefüggő jogkövetkezményt pedig akkor alkalmaz a fenntartóval szemben, ha az ellenőrzés során megállapítja, hogy nem teljesültek a támogatásra való jogosultság jogszabályi feltételei, avagy az a jogszabályban meghatározott módon nem volt igazolható az ellenőrzött fenntartó esetében.

[22] A perbeli esetben ezt állapította meg az alperes: nem vonta kétségbe a nyújtott szolgáltatások tényszerű megtörténtét, ugyanakkor az a jogszabályban meghatározott módon nem volt igazolható, mert a felperes által benyújtott elszámolásban foglaltakat az NRSZH által, a felperes adatszolgáltatása alapján vezetett KENYSZI rendszer adatai nem igazolták vissza. Másképpen megfogalmazva: a nyilvántartás alapján nem volt igazolható az, hogy a felperes transzparens, követhető módon használta fel az igénybe vett normatív támogatást, költségvetési forrásokat.

[23] A kifejtett indokok alapján a Kúria osztotta az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakat, amely szerint az adatszolgáltatás – a költségvetési források átlátható felhasználásának garanciájaként – ugyanúgy a visszafizetési kötelezettségben megnyilvánuló fenntartói kötelezettség, mint a személyes szolgáltatás nyújtása. Ezzel szemben nem osztotta a Bíróság ítéleti álláspontját, amely szerint az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása jogsértést jelent a felperes oldalán, azonban az – tételes jogszabályi rendelkezés hiányában – nem eredményezheti a felhasznált normatív támogatás visszafizetését.

[24] Mivel a Kúria megállapította, hogy a Bíróság ítélete az R. 13/B § – 13/F. §-ába, valamint az Nr. 9. § (1) bekezdésébe és a 10. §-ába ütközően törvénysértő, ezért azt a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ítéletével a felperes keresetét elutasította.

(Kúria, Kfv.IV.35.253/2015.)